

ПРАВОВИЙ СТАТУС МІНІСТЕРСТВА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

Актуальним та бурхливо обговорюваним, на сьогоднішній день в нашій державі, є питання створення та функціонування нового центрального органу виконавчої влади – Міністерства інформаційної політики, створення якого визвало шквал критики громадськості та медіа представників.

Питання створення Міністерства інформаційної політики (далі – МІП) почало активно підніматися під час загострення збройного конфлікту на Сході України, проведення антитерористичної операції та пропагандистської інформаційної війни РФ та визвало багато дискусій як серед депутатів та урядовців, так і серед громадськості та медіа представників. Критики новоствореної установи проводять аналогію даного міністерства з «Міністерством Правди» всесвітньо відомого англійського письменника та публіциста Джорджа Оруелла, яке насправді грає роль міністерства пропаганди, поширюючи лише ту «правду», яка служить інтересам влади в тоталітарній (поліцейській) державі.

Основою для створення даного міністерства було взято досвід роботи подібних державних структур Великобританії, Франції часів Першої світової війни та Ізраїлі, хоча в жодній передовій країні, а саме: члени ЄС, США, Японія, Австралія, також Росія не існує таких окремих міністерств. Мінінформації існують там, де під виглядом роботи відбувається контроль за медіа і цензура, наприклад, у Казахстані, де воно накладає штрафи на пресу за ті чи інші «порушення».

Доцільність створення зазначеного міністерства, яке напрямую функціонуватиме та співпрацюватиме із засобами масової інформації та громадськістю, його функції та засоби фінансування його діяльності, не були попередньо обговорені з громадськістю. Також була порушена процедура створення даного міністерства, а саме незважаючи на протести медіа спільноти і деяких народних депутатів, призначення міністра інформаційної політики було проголосоване Верховною Радою України у загальному пакеті кандидатур на посади членів Уряду, незважаючи на те, що саме міністерство на час голосування ще не було офіційно створене.

Так, частиною 1 статті 5 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади визначено: «Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади утворюються, реорганізуються та ліквідуються Кабінетом Міністрів України за поданням Прем'єр-міністра України».

Таким чином, для створення міністерства потрібне рішення Кабінету Міністрів України. Призначення міністра можливе лише після рішення про створення відповідного міністерства.

Кабінет Міністрів має представити положення про міністерство, публічно обговорити його основні положення і лише після затвердження міністерства Верховна Рада може голосувати за призначення міністра.

Міністр МІП був призначений на посаду постановою Верховної Ради України від 02.12.2014 № 9-VIII «Про формування складу Кабінету Міністрів України», а відповідне міністерство було утворене постановою Кабінету Міністрів України від 14 січня 2015 р. № 2 «Питання діяльності Міністерства інформаційної політики України», цим же документом було затверджене Положення про МІП (далі – Положення) [1].

Відповідно до Положення МІП є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади у сфері забезпечення інформаційного суверенітету України, зокрема з питань поширення суспільно важливої інформації в Україні та за її межами, а також забезпечення функціонування державних інформаційних ресурсів.

Ключовими завданнями перед Міністерством є: протидія інформаційній агресії з боку Росії; розробка стратегії інформаційної політики держави та концепції інформаційної безпеки України; координація органів влади в питаннях комунікації та поширення інформації. Ці завдання закріплено в Програмі дій Уряду, а також в Коаліційній угоді, яку підписали п'ять парламентських фракції Верховної Ради України.

Одним із основних завдань МІП є організація проведення досліджень впливу результатів діяльності засобів масової інформації на суспільну свідомість. Незрозумілим для представників медіа та громадськості є механізм реалізації такого завдання та подальші дії МІП щодо створення та функціонування ЗМІ.

Обурення журналістів щодо створення даного міністерства викликане побоюванням, що поява такого відомства може стати завуальованим запровадженням цензури, а як наслідок – централізація ЗМІ, зосередження четвертої гілки влади на одній особистості, адже цензура в Україні прямо заборонена статтею 15 Конституції України.

За словами утворювачів даного органу, Міністерство в своїй діяльності буде базуватися виключно на принципах захисту свободи слова та думки, захисту прав громадян на вираження своєї позиції. Найближчим часом при Міністерстві буде створено Громадську раду, куди зможуть увійти представники громадських організацій, представники ЗМІ, медіа-експерти, і яка неситиме наглядові функції щодо діяльності відомства.

Загалом аргументів проти новоствореного міністерства вбачається більше, ніж у підтримку, багато питань залишаються відкритими і не вирішеними.

Отже, проводячи відповідні реформи в державі та створюючи такі органи урядовці та депутати повинні не забувати, що свобода слова, свобода вираження поглядів і переконань, діяльність політично й економічно незалежних засобів масової інформації є невід'ємними і основоположними правами кожної людини і громадянина в сучасному демократичному суспільстві.

Література

1. Питання діяльності Міністерства інформаційної політики України: Постанова Кабінету Міністрів України від 14 січня 2015 р. № 2 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 6. – Ст. 124.

УДК 342.9.(032)

Коваль А. М., к.ю.н., доцент,
Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна

«МЕДИЧНА ДОПОМОГА» І «МЕДИЧНА ПОСЛУГА»: ПИТАННЯ НОРМАТИВНОЇ ФІКСАЦІЇ

Конкретизуючи конституційні положення, Основи законодавства України про охорону здоров'я у статті 6 закріплюють, що кожний громадянин України має право на охорону здоров'я, а це передбачає: а) проведення медичного огляду та соціальне обслуговування і забезпечення, які є необхідним для підтримання здоров'я людини, а також створення безпечних і здорових умови праці, навчання, побуту та відпочинку; б) підтримання безпечних для життя і здоров'я навколишнього природного середовища, та санітарно-епідемічне благополуччя території і населеного пункту, де проживає людина; в) надання достовірної та своєчасної інформації про стан її здоров'я і здоров'я населення в цілому, включаючи існуючі і можливі фактори ризику та їх ступінь; надання кваліфікованої медико-санітарної допомоги, включаючи вільний вибір лікаря і закладу охорони здоров'я; г) правовий захист від будь-яких незаконних форм дискримінації, пов'язаних із станом здоров'я; д) оскарження неправомірних рішень і дій працівників, закладів та органів охорони здоров'я та відшкодування заподіяної здоров'ю шкоди та інші права.

В Конституції України не розкривається зміст поняття «медична допомога». Відсутнє його визначення також і в Законі України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» та інших нормативно - правових актах, які регулюють відносини у сфері медичного забезпечення особистості.